

BIZALOM

*Havonta kétszer megjelenő szemle,
a világ folyásáról és az ember alkotásairól.*

2. szám.

II. évfolyam.

1931 január 15.

ELŐFIZETÉSI ÁR egész évre 3 pengő, számonként 16 fillér.

Karácsonyi ének.

Irta: Dickens Károly.

3.

NEGVEDIK VERS. A HARMADIK SZELLEM.

Az árny lassan, ünnepélyesen, némán jött mindközelebb. Amikor már egész hozzáért, Scrooge térdre borult, mert már maga a levegő is, mely a szellemet körülfogta, mintegy telítve volt homállyal és rejtelemmel.

Sötét fekete palástba volt burkolódzva, mely elfedte fejét, arcát, alakját és nem engedett mást láttatni, mint csak egy kinyújtott kart. Ezenkívül csak vajmi nehezen lehetett volna alakját elkülönböztetni az éjszakától és különválasztani a sötétségtől, mely körülfolta.

Hogy mellette állt: Scrooge érezte, hogy magas és méltóságteljes a termete és jelenléte ünnepélyes borzalommal töltötte el. Egyebet nem tudott, mert a szellem se nem szólt, se nem mozdult, csak felemelt kézzel mutatott egyre előre.

Jóllehet az utóbbi időben már megszokta, hogy szellemekkel társalogjon, Scrooge annyira félt a hallgató árnyéktól, hogy lábai reszketni kezdtek és alig bírt megállani rajtuk, mikor kísérletet tett, hogy kövesse a szellemet.

— Szelleme a jövőnek! — kiáltott fel — töled jobban félek, mint akármelyik más szellemtől. De mert tudom, hogy jót akarsz velem és mert reménylem, hogy további életemben más ember leszek, mint aki voltam, kész vagyok, hogy engedelmeskedjem akaratomnak és pedig teljes szívvel. Miért nem szólsz hát hozzám?

A szellem nem felelt. Keze továbbra is egyenesen előre mutatott.

— Vezess hát! — szólt Scrooge. — Vezess! Az éjszaka gyorsan múlik és tudom, hogy reám nézve drága ez az idő. Vezess!

A szellem, ugyanúgy mint ahogy jött, megindult, Scrooge követte a palást árnyékában, mely, úgy érezte, felemeli és viszi magával!

Egyszerre a város szívében voltak, a tőzsdén, a kereskedők között, kik fel-alá lohottak, zsebökben csörgették a pénzt, csoportokba verődve beszélgettek, megmégnezték az órájukat és így tovább, amiként azt Scrooge gyakran látta.

A szellem megállt egy kis csoport mellett. Látva, hogy kezével reájuk mutat, Scrooge közelebb lépett hozzájuk, hogy hallja, mit beszélnek.

— Nem tudom — szólt egy nagy, zsirostokájú, pocakos ember. — Nem tudok semmit. Csak azt, hogy meghalt.

— Mikor halt meg? — kérdezte egy másik.

— Azt hiszem, az éjjel.

— Mi baja volt? — kérdezte egy harmadik. — Azt hittem, sohasem fog meghalni.

— Isten tudja — felelt az első, nagyot ásítva.

— Mit csinált a pénzével? — kíváncsiskodott egy vöröskepű úr, kinek orráról valami kinövés fityeggett, mely úgy rezgett ide-oda, mint a pulykakakas taréja.

— Nem hallottam róla semmit — felelt a nagy-tokájú, újból ásítva egyet. — Talán a társára hagyta. Reám nem hagyta, az bizonyos.

Általános nevetés jutalmazta ezt az élcélődést.

— Nagyon szerény kis temetés lesz — folytatta az előbbi —, mert én ugyan nem tudok senkit sem, aki elmenne.

A beszélgetők szerteoszlottak és elvegyültek más csoportok közé. Scrooge ismerte ez embereket és kérdően nézett a szellemre.

De ő nem felelt, csak vezette Scrooge-ot tovább. Elhagyták a sürgés-forgással telt helyet és a város egy félreeső részébe jutottak, hol Scrooge még sohasem járt. Az utcák piszkosak és keskenyek voltak, az emberek félmeztelenek, részegek, mezítlábosok és utálatosak. A mellékutcák és a kapubejáratok, akárcsak megannyi pocsolva, ontották a büzi, a piszkot és az élet kipárolgásait.

Mélyen bent a gyalázat egy odvában kis kiálló eresz alatt volt egy alacsony bejárattal szurtos bolt, melyben ócskavasat, viseltes rongyokat, csontot és avas zsírhulladékot árultak. A padlón halmokban osztva heverték rozsdás kulcsok, szegek, láncok, sarokvasak sodronykötegek, súlyok és mindenféle a használatból kikopott vasdarabok. Ez árucikkek között, melyekkel kereskedett, téglából rakott cserepeskályha mellett ült egy őszhajú, közel hetvenéves fickó, ki a külső hideg ellen egy különféle rongyokból összevarrt és zsinegről lógó piszkos függönnyel védekezett és a csöndes menedék teljes élvezetében szívtá a pipáját.

Scrooge és a szellem épp akkor állt oda, mikor egy asszony, nagy batyúval a hátán, beosont a boltba. Alighogy belépett, már jött egy másik, hasonlóképp megpakodott asszony is, utána pedig nyomban egy kopott feketeruhás férfi.

— Az ápolóasszonyé az elsőség! — szólt az elsőnek jött asszony. — A mosónő a második, a temetés-rendező szolgálja a harmadik.

— Gyerünk a nappaliba — felelte az öreg Joe, pipáját arrább taszítva a szájában. Te már rég ismered a járást és ez a kettő se idegen. Csak egy pillanat, amíg bezárom a boltajtót. Né, hogy nyikorog!

— Ha a vén zsugori azt akarta, hogy halála után is megtarthassa a dolgait — szólt az előbbi asszony —, miért nem tudott emberséget, amíg élt? Ha tisztességesen viselkedett volna, most lett volna valakije, aki törődött volna vele, mikor a halállal viaskodott, ahelyett hogy egész egyedül legyen, amikor utolsót lélegzi.

— Jól beszél — jegyezte meg Dilberné. — Úgy kellett neki!

A kopott feketeruhás férfi állt ki elsőnek a sánkra és bemutatta a maga zsákmányát. Nem volt valami sok. Egy-két pecsétnyomó, egy ceruzatok, két közelöngomb és egy nem nagy értékű nyakkendő.

— Ennyi jár érte — szólt a feketeruhás férfinak. — Ha megsütnek, se adhatok többet egy garással se. Ki következik?

Dilberné következett. Pár lepedő és törülköző, némi alsóruha, két régi módi ezüst teáskanál, cukorfogó, pár cipő. Az ő számlája is a falon készült el, úgy, mint az előbbi.

— Tessék, ez is itt mennyit tesz ki!

— Na és most az én batyumat. Joe — türelmetlenkedett az elsőnek jött asszony.

A kényelmesebb kibogozás okáért Joe letérdelt és miután sikerült megoldania egy sereg csomót, jókora göngyölet sötétszín posztót ráncigált elő.

— Mi ez? — kérdezte Joe. — Ágyfüggöny?

— Hát persze! — felelt az asszony, miközben nevetve himbálta a felső testét. — Ágyfüggöny!

— Csak nem szedted le köröskörül, míg ő ott feküdt kinyújtóva? — tamaskodott Joe.

— Dehogy nem! — felelt az asszony. — Miért ne?

Scrooge irtózva hallgatta e társalgást. Ahogy a vén ember lámpájának pislogó világosságában ott csoportosultak, oly borzadva és undorodással nézte őket, hogy akkor se tehetné volna jobban, ha sötét démonok lettek volna, kik a holttesten alkudoznak.

— Ha, ha! — nevetett ugyanaz az asszony, mikor a vén Joe elővett egy pénzeszacskót és mindenkinek leolvasta a padlóra a járandóságát. — Látjátok, ez lett a vége. Amíg élt, mindenkit elriasztott magától, hogy aztán, mikor meghal, egészen egyedül maradjon. Ha, ha, ha!

— Ertem már, szellem, értem — szólt Scrooge tetőtől-talpig összeborzongva. — Annak a szerencsétlennek a sorsa akár az enyém is lehetne. Eddigi életemnek ez az irányvonala. Irgalmas Isten, mi ez?

Iszonyodva hátrált, mert a szín megváltozott és most egy ágyat látott, csupasz, függőnytelen ágyat, melyen rongyos lepedővel letakarva feküdt valami, valami, ami némaságban is irtózatosan beszélt.

A szobában sötét volt, nagyon is sötét, semhogy pontosan el lehetett volna tájékozódni benne, bár Scrooge, valami titkos ösztökélésnek engedelmessé válna, tágra nyílt szemekkel nézgelődött és erőlködött tisztába jönni vele, hogy micsoda szoba ez? Kivülről fakó fény-sugár hatolt be egyenesen az ágyra és azon ott feküdt kifosztva, őrizetlen, megsíratatlan, elhagyatva annak az embernek a holttestete.

Scrooge meredt tekintettel nézett a szellemre.

Oh! hideg, hideg, rettenetes Halál, állítsd fel oltárod és szereld fel mindazokkal a rémségekkel, melyek rendelkezésedre állanak: ezt megteheted! De hogy a szeretet, tisztelt, megbecsült fejnek csak egyetlen hajszálát is meggörbítsd, csak egyetlen vonását is ellenszenvesé változtasd: arra nincs hatalmad. Nem az a lényeges, hogy a kéz súlyos és lehull, ha elbocsátják, nem is az, hogy a szív és az érverés megállt, hanem, hogy a kéz nyílt volt, adakozó és hűséges, a szív bátor, meleg és gyöngéd, az érverés pedig férfihoz illő. Sujs! Árnycsók, sujs! És lássad, jó cselekedetei mint buzognak elő a sebből és mint veti be halhatatlan étellel a világot!

Semmiféle hang se zúgta Scrooge fülébe e szavakat, de azért ő mégis hallotta őket, ahogy tekintetét az ágyra függesztette. Elgondolta, hogy, ha ez az ember most feltámadhatna, mik lennének a legfőbb gondolatai? Fösvénység, kimélettenség, emésztő szerzésvágy? Vajmi sokra vitte vele, az már igaz!

Itt feküdt a sötét, üres lakásban és nincs mellette egyetlen férfi, nő vagy gyermek, aki azt mondja, ekkor vagy akkor jó volt hozzám és egy szíves szóért, melyet hozzám intézett, én is szíves érzéssel gondolok reá. Az ajtó mögött egy macska kaparászott és a tűzhely kövei alól patkányok nyivogása hallatszott. Hogy ezek mit akarnak a halottas szobában és miért oly nyughatatlanok és izgatottak: Scrooge nem is merte végiggondolni.

— Hadd lássak valami gyengédséget, valami vigasztalót kapcsolatban a halállal — könyörgött Scrooge —, mert másképp ez a sötét szoba, örökre a szemem előtt lesz.

A szellem most egy csomó utcán vezette át, melyeket Scrooge jól ismert, annyira, hogy útközben egyre nézgelődött, nem látja-e meg magát, de nem volt sehol. A szegény Cratchit-Bob lakásába léptek be, abba, ahol már jártak. Cratchit-né és gyermekei a tűz körül ültek.

Csendesek, nagyon csendesek voltak. A kis lármás Cratchit-sarjak, mintha szoborra merevedtek volna, ültek a sarokban és nézték Pétert, aki előtt nyitott könyv feküdt. Az anya és leányai varrásban voltak elmerülve. És határozottan roppant csendesek voltak.

„És fogott egy gyermeket és közibök ültette.“

Honnan hallotta Scrooge e szavakat? Mert éppen-séggel nem álmolta, hogy hallja. Bizonyosan Péter olvasta fel a könyvből, amikor Scrooge és a szellem átlépték a küszöböt. De miért nem olvas tovább?

Az anya letette a varrást az asztalra és kezével eltakarta az arcát.

— Fáj a szemem. Nem bírom ezt a szint — mondta. A szint? Oh! szegény kis Tim!

— Már nem fáj — szólalt meg egy pillanat múlva újból Cratchit-né. — Gyertyavilágnál mindjárt könnyeznem kell. Pedig a világért sem akarom, hogy apátok, ha hazajön, kisírt szemmel lásson. Már nemsokára haza kell jönnie.

— Már el is múlt az ideje — szólott Péter, miközben betette a könyvet. — De azt hiszem, az utóbbi napokban kissé lassabban jár, mint ahogy szokta.

Megint csendesesen ültek, mignem az anya szilárd és nyájas hangon, mely csak egyszer csuklott meg, újból megszólalt.

— Az igaz, hogy mikor... mikor a kis Timet a vállán lovagoltatta, ugyancsak sebesen szedte a lábait.

— Bizony! — kiáltott fel Péter. — Sokszor csodálтам is.

— És én is! — erősítette egy másik. Valamennyien észlelték.

— De hát olyan könnyű volt — folytatta az anya, varrására hajolva — és apátok annyira szerette, hogy nem is érezte, nem volt teher neki. De már jön is.

Felugrott, hogy elébe siessen és Bob, nyaka körül a kendővel — szegény ördögnek ugyancsak szüksége volt rá! — belépett a szobába. Teája készen várta a kandalló parkányán és mindnyájan versenyeztek, hogy ki szolgálja ki jobban. Azután a két kis Cratchit-ivadék felmászott a térdére és kis arcát odanyomta az övéhez, mintha azt mondanák: „Ne fájlald, papa! Ne búsulj!”

Bob nagyon nyájas volt hozzájuk és mindenkihez volt egy pár barátságos szava. Megnézte a varrást és dicsérte Cratchit-né meg a leányok ügyességét és szorgalmát. Vasárnapig, mondta, még sokat elvégezhetnek.

— Vasárnapig! Voltál ott ma is, Róbert? — kérdezte a felesége.

— Voltam, drágám — felelte Bob — és szerettem volna, ha te is eljöhettél volna. Örültél volna neki, hogy milyen szép zöld hely. De hiszen még sokszor fogod látni. Megigértem neki, hogy vasárnap megyünk ki hozzá. Édes, édes kis fiam! — fakadt ki Bobból. — Édes kis fiam!

És zokogásba tört ki, Nem tehetett róla. Ha tehetett volna, ő meg a kis Tim talán még messzebb lettek volna innen.

Kiment a szobából és fel az emeletibe, mely barátságosan ki volt világítva és fenyőágakkal feldiszitve. Szorosán az ágy mellett állt egy kis szék és jelek mutatták, hogy nemrég még volt itt valaki. Szegény Bob leült a székre és miután kissé elmerengett és összeszedte magát, megcsókolta a kis arcot. Megbékült sorsával és egész megkönnyebbülten ment le.

Odahúzódtak a tűz mellé és beszélgettek, miközben a leányok és anyjuk tovább dolgoztak. Bob elmondta nekik, mily rendkívül barátságos volt hozzá Scrooge úr unokaöccse, akivel csak egyszer és akkor is csak futólagosan beszélt és aki, hogy ma az utcán találkozott vele és látta, hogy — „no igen, kissé le voltam verve,” mondta Bob, megkérdezte tőle, miért ily szomorú. Erre — folytatta Bob —, mert hát el se képzeltek, milyen kedves úriember, elmondtam neki a dolgot. „Nagyon sajnálom önt, Cratchit úr — mondta — és nagyon sajnálom derék feleségét is.

„Igen sajnálom — mondta. — És ha valamiben szolgálatára lehetek — és ezzel átadta a névjegyet —, itt a címem. Tessék csak eljönni hozzám. „És nem is az, hogy esetleg segítene rajtunk — folytatta Bob —, hanem hogy ily barátságosan beszélt, roppant jól esett. Szinte úgy tűnt fel, mintha ismerte volna a mi kis Timünket és együtt érezne velünk.

Majd egy percnyi szünet után így folytatta Bob: Ugye ígérték, hogy akárhogy és akármikor váljunk is meg egymástól, annyi bizonyos, hogy egyikünk se fogja elfeledni a szegény kis Timet... se pedig, hogy elsőnek ő vált meg tőlünk. Ugy-e nem?

— Soha! — kiáltották mind.

— És azt is tudom, kedveseim — folytatta Bob —, azt is tudom, ha reáemlékezünk, milyen türelmes és szelid volt, pedig még csak egész kis gyermek, nem fogunk könnyen összezördülni egymással és nem fogjuk zsörtölődéssel sérteni szegény kis Tim emlékét.

— Soha, soha! — kiáltottak fel újra.

— Ez nagyon jól esik — szólott Bob. — Nagyon örülök neki.

Cratchitné megcsókolta Bobot, a leányok is megcsókolták, a két legifjabb Cratchit-ivadék hasonlóképpen. Péter pedig kezét fogott vele. Kis Tim szelleme, a te gyermeki lényed Istentől való volt.

— Szellem! — szólott Scrooge — valami azt súgja, hogy közel a pillanat, mikor el kell válnunk. Nem tudom, hogyan, de tudom. Mondd még meg, ki volt az az ember, kit halva láttunk?

Az elkövetkező karácsonyok szelleme egy vasrácsos kapuhoz vezette Scrooge-ot. Mielőtt beléptek, Scrooge megállt és körülnézett.

Temető volt. Tehát az a szerencsétlen, kinek nevét meg akarta tudni, itt fekszik a földben.

A szellem állt a sirok között és kinyújtott karjával rámutatott egyre. Scrooge remegve közeledett feléje. A szellem pont ugyanolyan volt, mint eddig, de Scrooge-nak úgy rémlett, hogy méltóságos tartása valami új jelentéssel terhes.

Egész testében reszketve odavánszorgott a sírkövhöz és engedelmeskedve a kinyújtott ujjnak, az elhanyagolt sírhalom kövén saját nevét olvasta: Scrooge Ebenezer.

— Én vagyok, aki azon az ágyon feküdt? — kiáltott térdre esve.

Az ujj reámutatott, azután ismét vissza a sírra.

— Nem, oh! nem, nem!

Az ujj mozdulatlanul mutatott tovább is a sírra.

— Szellem! — kiáltott fel Scrooge, szorosán bekapaszkodva a palástjába — hallgass meg! Már nem vagyok az az ember, aki voltam. Nem leszek olyan már, amilyenek e látományok nélkül lennem kellett volna. Miért mutatod a képeket, ha számomra már nincs remény!

Most először a kéz mintha megrezdült volna.

— Jóságos szellem! — esdekelt Scrooge a földre borulva előtte — saját lényed szót emel mellettem és sajnálkozik rajtam. Nyugtass meg, hogy életem megváltoztatásával magváltoztathatom ez árnyképeket is.

A kegyes kéz megremegett.

— Szívemből tisztelni fogom a karácsonyt és igyekezni fogok, hogy megtartsam egész éven át. Nem leszek süket a leckékkel szemben, melyekre tanítanak. Oh! mondd, hogy letörölhetem a felírást e körül!

Kétségbeesésében meg akarta ragadni a kísérteties kart, de az egyszerre végtelen távolba került tőle, majd egészen eltűnt.

ÖTÖDIK VERS.

BEFEJEZÉS.

Scrooge felébredt. „Igen! Élni fogok a Multban, a Jelenben és a Jövőben! — ismételtette Scrooge, miközben kikászolódot az ágyból. — Mind a három szellem munkálkodni fog bennem. Oh! Jakab! Áldassék érte az Ég és karácsony ünnepe! Térden állva mondom ezt, vén Jakab, térden állva!”

Annyira el volt érzékenykedve és úgy égett a jó szándéktól, hogy alig tudott beszélni.

— Nincsenek letépve — kiáltott fel Scrooge az egyik ágyfüggönyt karjai köré csavarva —, nincsenek letépve. Itt van mind — itt vagyok én is —, a jövő képei még szerleüzhettek. És ez meg is fog történni. Egészen bizonyos!

Fürgén átsietett a nappali szobába. Egészen megifjodottnak érezte magát.

— Itt a csésze, melyben a tea volt! — állapította meg Scrooge, odalépve a kandallóhoz. — Itt az ajtó, melyen Marley Jakab szelleme bejött! Ebben a sarokban ült a mostani karácsony szelleme! Itt az ablak, melyből a kóborló lelkeket láttam! Minden úgy van, ahogy láttam. Igaz minden. Valóság volt.

— Sejtlemem sincs, hányadika van — szólt Scrooge. — Nem tudom, mennyi ideig voltam a szellemek társaságában. Nem tudok semmit. Olyan vagyok, mint egy kis gyermek. Nem baj. Nem bánom én! Hadd legyek hát gyermek!

Áradozásában harangzúgás szakította félbe, a leggyönyörűsebb csengés-bongás, amelyet csak valaha is hallott. Bim-bam! Bim-bam! Ding-dong-bum! Ding-dong-bim! Nagyszerű, nagyszerű!

Az ablakhoz szaladt, kinyitotta és kidugta a fejét. Semmi köd, semmi füst; tiszta, fényes, felderítő, száraz hideg; olyan hideg, hogy szinte táncra pezsdíti a vért; aranyos napfény, tiszta kék égbolt, édes friss levegő, vig harangszó. Nagyszerű! Nagyszerű!

— Micsoda nap van ma? — kiáltott le Scrooge egy vasárnapiasan költözött fiúnak, ki viszont talán éppen őrajta háméskodott el.

— Tessék? — felelt a fiú nagy esodálkozva.

— Micsoda nap van ma fiacskám? — ismételte Scrooge a kérdést.

— Ma? — felelt a fiú. — Karácsony napja.

— Karácsony! — mondta Scrooge magában. — Nem mullasztottam el. A szellemek egy éjszaka végezték el az egészet. Nekik minden lehetséges. Világos! Mondd csak, fiacskám!

— Mit?

— Tudod hol van a szárnyasbolt? A szomszéd utcában, mindjárt a sarkon — magyarázta Scrooge.

— Persze, hogy tudom — felelt a fiú.

— Nagyon értelmes gyerek! — szólt Scrooge. — Nagyszerű fiú! Nem tudod, elkelt már az a hízott pulyka, mely az ájtóban lógott? . . . Nem a kicsi, hanem a nagy.

— Az, amelyik akkora, mint én? — kérdezte a fiú.

— Pompás egy gyerek! — mondta Scrooge. — Élvezet vele beszélni. Az, az, szivecském.

— Az még ott lóg — adta meg a felvilágosítást a fiú.

— Igen! — felelt Scrooge. — Akkor hát eredj és vedd meg.

— Jó vicc! — kiáltott fel a fiú.

— Nem, nem, — felelt Scrooge — komolyan beszélek. Szaladj oda és foglald le. Mondd meg, hogy

köldjék ide, majd aztán megmondom hová kell vinni. Gyere te is velem; kapsz egy shillinget. Ha öt perc alatt itt vagytok, egy féltallért kapsz.

A fiú elszaladt, mintha puskából lötték volna ki. Ugyancsak izmoskarú embernek kellett volna lennie, aki így tudna parittyát hajítani.

— Cratchit Bobnak küldöm — mondta magában Scrooge kezét dörzsölve és nevető arccal. — De nem szabad megtudnia, ki küldi. Van kétszer akkora, mint a kis Tim. Ilyen jó tréfát Miller Joe sohase tudott kieszelni!

A kéz, mellyel a címet megírta, nem volt ugyan valami szilárd, de írni mégis csak írt. Ez megléven, Scrooge lement a kapuba, hogy ott várja be a szárnyasbolt küldöttjét. Ahogy ott állt és várakozott, szeme megakadt a kilincsen.

— Szeretni foglak, amíg csak élek! — kiáltott fel Scrooge és megcirogatta a kalapácsot. — Eddig jóformán meg sem láttam. Pedig milyen becsületes arca van. Nagyszerű kilincs! Ohó! itt a pulyka! Hopp hó! Hogy vagyunk? Boldog karácsonyt!

Ez volt aztán a pulyka! Biztos, hogy életében sem tudott már megállani a lábain! Nyomban összelapultak volna, mint a viasz.

— Gyalog el nem viheti Cambden-Townba, lehetetlenség — mondta Scrooge. — Kocsiba kell ülnie vele.

A nevetést, ahogy ezt mondta és a nevetést, ahogy a pulyka árát kifizette, meg a nevetést, ahogy a fiút megjutalmazta, csak az a nevetés multa felül, mellyel lihegve visszaült karszékebe és amelytől a könnye is kicsordult. Ezután a „legfinomabban” öltözött fel és végre kilépett az utcára. Az emberek tolongva igyekeztek kiki a célja felé, pont ugyanúgy, mint ahogy a jelen karácsony szellemének társaságában látta, ő pedig hátratett kezekkel kényelmesen bandukolt köztük és mindenkire rámosolygott. Oly ellenállhatatlan nyájasság volt a tekintetében, hogy három-négy jókedvű alak rá is köszöntött: „Jó reggelt! Boldog karácsonyt!”

Még nem jutott messzire, mikor nem szemközt jövek között magpillantotta azt a tisztességes megjelenésű úriembert, aki tegnap azzal állított be irodájába, hogy „Scrooge és Marley ügyebár?” A gondolatra, hogy ez az öreg úr micsoda szemekkel fog rá nézni, mintha ütés érte volna a szíve táján, de viszont tudta, melyik a helyes út és rá is lépett.

— Drága uram — szólt Scrooge, meggyorsítva lépteit és mindkét kezével megragadva az öreg urat —, hogy van? Reményilem, tegnapi gyűjtése sikerrel járt. Nagyon szép volt öntől. Boldog karácsonyt kívánok önnek.

— Scrooge úr?

— Igen — felelt Scrooge —, Scrooge a nevem és attól tartok, önnek nem valami kellemes csengésű. Engedje meg, hogy bocsánatot kérjek öntől és legyen olyan kegyes — a többit a fülébe súgva mondta.

— Az Isten szerelmére! kiáltott fel az úriember, mintha nem akarna hinni a fülének. — Kedves Scrooge úr komolyan beszél?

— Ha megengedi — felelte Scrooge. — És egy fillérrel se kevesebbet.

— Drága uram —, felelt az öreg úr, Scrooge kezét szorongatva —, nem is tudom, mit szóljak ily nagy bőkezű . . .

— Ne szóljon, kérem semmit — hallgattatta el Scrooge. — Hanem legyen szíves, majd keressen fel. Igen?

— Igen, felelt az öreg úr. És kiértett a hangjából, hogy meg is fogja tenni.

— Köszönöm — mondta rá Scrooge. — Nagyon lekötöleztél vele. Igen köszönöm. Ajánlom magamat.

Scrooge templomba ment, azután sétálgatott az utcán, nézte a tovasiető embereket, megcirógatta a gyermekeket, koldusokat kikérdezgetett, lenézett a konyhákba és feltekintett az ablakokra és úgy tapasztalta, hogy mindenben találhat gyönyörűséget. Soha nem is álmodta, hogy egy séta — vagy akármicsoda a világon — ennyi élvezetet nyújthat. Délután lépéseit unokaöccse lakása felé irányította.

Vagy tiszser is elment az ajtó előtt, mignem eléggé összeszedte a bátorságát, hogy kopogtasson. Végre is elszánta magát és kopogtatott.

— Itthon van a gazdája, kedves? — szólta Scrooge a leánynak, ki ajtót nyitott.

— Igenis, itthon van.

— És hol van lelkem? — tudakolta tovább Scrooge.

— Az ebédlőben vannak. Tessék talán felfáradni a nappaliba.

— Köszönöm. Ismer ő engem — felelt Scrooge és keze már az ebédlő kilincsén volt. — Bemegyek én egyenesen ide.

Halkan kinyitotta az ajtót és a nyíláson félig be dugta a fejét. Unokaöccse és a felesége éppen az asztalt vizsgálgatták, mely meg volt terítve.

— Fred! — szólta Scrooge.

Űristen! Fred felesége hogy oda volt a meglepetéstől!

— Szent Isten! — kiáltott fel Fred. — Mi ez?

— Én vagyok ez, Scrooge bácsi. Eljöttem az ebédre.

Szabad belépnem, Fred?

Hogy szabad-e? Szerencse, hogy le nem szakították a karját. Öt perc múlva már teljesen otthonos volt. Szívélyesebb fogadtatást képzelné sem lehet. És Fred felesége roppant kedves volt hozzá meg a vendégek is mind, mikor rendre megérkeztek. Kitűnő társaság, kitűnő tréfák, kitűnő egyetértés, ki-tű-nő mulatság!

Másnap reggel azonban Scrooge mégis már korán ott ült az irodában. Oh! ugyancsak sietett, hogy hátha sikerül elsőnek érkeznie és késésen csípheti Cratchit Bobot! Roppant szeretete volna, ha így történik.

És így is történt; sikerült neki. Az óra elütötte a kilencet és Bobnak még se híre, se hamva. Negyed tíz; Bob még mindig nem mulatkozott. Már tizenhét és fél percet késett. Scrooge kitérte az ajtót és úgy ült, hogy láthassa, amikor belép.

Bob kalapja már lent volt, még mielőtt belépett volna, a nyaka köré csavart kendő szintén. Egy pillanatba se telt, már ült a székén és tolla úgy vágatott a papiroson, mintha utól akarta volna érni a kilenc órát.

— No — morogta Scrooge, tőle telhetőleg igyekezve utánozni megszokott hangját —, hogy érti ezt, hogy ilyenkor jön?

-- Bocsánatot kérek — szólta Bob —, megkértem.

— Meg — felelt Scrooge. — Úgy van. Magam is azt hiszem, hogy megkésett. Jöjjön csak be.

— Egész esztendőben csak ez egyszer esett meg velem — védekezett Bob, előbujva a kádból. — Többé nem fog előfordulni. Tegnap kissé nagyon is vigan voltunk.

— Nos hát, mondok magának valamit — szólta Scrooge. — Ezt én nem tűröm tovább. Azért hát — folytatta felpattanva a székről és olyat bökte Bob vékonyába, hogy az hátratántorodott —, azért hát felemelem a fizetését.

— Boldog karácsonyt, Bob! — szólalt meg Scrooge olyan elkomolyodott hangon, hogy nem lehetett félreérteni a mozdulatot, mellyel Bob vállára tette a kezét — holdogabb karácsonyt, fiam, mint amilyenben sok éven át része volt. Felemelem a fizetését, segíteni akarok küzködő családján és pedig, hogy hogyan és mikép, azt

még ma délután meg fogjuk beszélni. Rakja meg a tüzet és meg ne próbáljon leírni egy betűt is, amíg nem hoz egy új lapát szentet.

Scrooge még különben viselkedett, mint ahogy mondta. Megtett mindent, amit ígért és még sokkal többet is. A kis Tim-nek, aki nem halt meg, második apja lett. Olyan jó barát, jó gazda, jó ember volt, hogy az egész jó öreg városrészt, sőt akármelyik más jó öreg városrészt, város, vagy helység se ismert jobbat az egész régi jó világban. Némelyek nevettek e változáson, de Scrooge ügyet se vetett rá és nem törődött a nevetésükkel, mert volt oly okos, hogy tudta, akármilyen történet a világon, kezdetben mindig akadnak, akik nevetnek rajta. Neki a szíve nevetett és ezzel teljesen beerte.

Ettől fogva nem találkozott szellemekkel, de azért mindvégig a fölük tanult elvek szerint élt és gyakran mondták róla, ha valaki, hát ő tudja, miként kell megünnepelni karácsony ünnepét. Bár rólunk is, mindnyájunkról, el lehetne ezt mondani! És, mint ahogy a kis Tim mondta, Isten áldjon és segítsen meg mindegyikünket!

(Vége.)

Upszala és Vác.

Irta: Bán Márton.

A nyár folyamán a székesfehérvári reáliskola igazgatójával tanulmányúton voltunk Európa északi országaiban, így a többek között Svédországban két ízben is megfordultunk.

Svédország fővárosából, Stockholmból, kirándultunk egy délutánra Upszalába. Erre a kirándulásra nemcsak az adott okot, hogy Upszala nevezetességeit megnézzük, hanem az is, hogy összehasonlítsuk Váccal.

Upszala a svéd fővárostól északra fekszik, vonattal körülbelül egy óra járásnyira. Lakóinak száma valamivel több mint Vácé.

Stockholm jóval kisebb város, mint Budapest, de szépség és forgalom tekintetében vetekedik vele. A svéd főváros környékén szintén sok kisebb-nagyobb lakott telep van, tisztviselői és munkáslakásokkal, nyaralókkal. Útközben versenypályát is láttunk, mintha Alagon volnánk, majd a Gödöknek megfelelő megállóhelyeken keresztül haladva jutunk el Upszaláig.

Utítársam, aki váci születésű, egész a gyermekkori emlékekig visszamenőleg fejtegeti az egyórás út alatt, hogy mint fejlődött Vác az utóbbi időben. Én, aki több mint két évtized óta működöm Vácon, többet tudok mondani, mert ami fejlődés, nagyobbodás, alkotás, építkezés történt Vácon, az csak a legutolsó tíz évre vezethető vissza.

Megérkezünk. Kiléptünk a szép tiszta vasúti kocsiból. A legelső, amit közösen megállapíthatunk az, hogy az upszalai vasúti állomás sebb mint a váci. Hosszú, fedett perrón, mélyített sínparók, az állomás virággal díszítve és szegélyezve, körülötte fás liget. Elegáns étterem, de mindenki maga szolgálja ki magát. A várótermekben, a folyosókon több helyen is ott van az automata-telefon.

Az állomáson keresztül haladva, feltűnik az állomás körül a sok gazdátlanul látszó kerékpár, érdekes rácszerű tartókban. Az utasok, akik kerékpáron jönnek ki az állomásra, visszaérkezésükig nyugodt lélekkel itt hagyják kerékpárjukat anélkül, hogy bárki is bántaná azokat.

A városba gyalog megyünk, így többet látunk. Egy óra alatt végig lehet menni a városban. Területe kisebb.

mint Vácé. A házak majdnem mind emeletesek. Vác fekvése szebb. A Dunapart festői képe mellett eltörpül a pár méter széles Fyrisán folyócska igénytelen hidjaival. Elgondoltam itt, hogy mi mindent tudnának a svédék csinálni, ha olyan Dunapartjuk volna, mint Vácnak.

A város legmutatósbab épülete a gótikus stílusban épült dóm, (székesegyház) amelynek alapjait már 1260-ban lerakták, pár század mulva újra építették. A svéd nemzet nagyjai közül sokan itt vannak eltemetve. Kincsesárában még a katolikus időkől maradt arany és ezüst egyházi szereket mutogatják.

A régi városrész legkiemelkedőbb pontján épült városzerű épület ma is jókarban van, hivatalos helyiségek vannak benne.

Upszala legemlegettebb nevezetessége a már 1477-ben alapított egyetem. Az egyetemnek külön kétemeletes szép palotában, a „Carolina Redivivában” elhelyezett 300 ezer kötetet és több ezer kéziratot maghaladó könyvtára van. Itt mutogatják a híres ezüst bibliát, a „Codex argenteus”-t. A könyvtár közelében, egy tér közepén, van a csillagvizsgáló.

Az egyetemnek sok világhírű tanára is volt. Az itt működött Celsius-nak* és Linné-nek** nevét minden művelt ember ismeri. Linné emlékét Upszalában kegyelettel őrzik. Linné Károly már 1742-ben tanára volt az upszalai egyetemnek. Atyja papnak szánta, azonban ő nem érzett hivatást erre a pályára s ezért atyja haragjában vargainasnak adta. Szerencsére az ifjú Linné nem maradt az ipari pályán, hanem nagy tehetségét felismerték, tudományos működését elősegítették és számos munkája révén a világhírű tudósok közt emlegetik még ma is. Legemlegettebb munkája a növények rendszerezéséről szól. Linné növénytani rendszerét még ma is használják. Fia, ifjú Linné Károly utódja lett az egyetemi tanszéken. Gyűjteményük egy része Londonba került.

A régi botanikus (növénytani) kert egy földszintes épületét, amely valamikor egyetemi épület volt, múzeumká alakították át.

Itt őrzik a Linnére vonatkozó ereklyéket, amelyeket az érdeklődőknek készségesen megmutatnak. Itt láthatók 3 szobában Linné bútorai, eszközei, saját festősi virágdiszes porcellánjai, kéziratái, rajzai, olajfestményű képe, a falakon az általa préselt szárított növény példányok üveg alatt.

A város másik végén van az új botanikus kert. Ide szépen rendezett utcákon lehet eljutni. A városban sok könyvkereskedés van, a kirakatokban gyakoriak a német kiadású tudományos könyvek.

Útközben betértem egy virágosbolthoz a szándékkal, hogy virágot vegyek a nagy virágkedvelőnek és elhelyezzem azt Linné szobrára, mert az ő életnagyságú márványszobra az új botanikus kert egyik gyűjteményes termében van elhelyezve. Eredeti tervem az volt, hogy úgy válogatom össze a virágcsokrot, hogy a porzók száma szerint Linné rendszerének minél több képviselője szerepeljen és ezt nemzeti színű szalaggal átkötte helyezzem a szobor alapzatához. A virágosbolt a kíváncsokra nem volt berendezve, így meg kellett elégednem egy fehér rózsacsokorral. Nemzeti színű szalagot — bár szalaggyár is van Upszalában —, szintén nem lehetett kapni, de pirosat, fehéret és zöldet külön-külön igen. A pirosra ráírtam a nevet, a zöldre az útitársam az övét, míg a fehérre ráírtam e szót „Magyarország”. Ezzel a csokorral mentem végig az utcákon, bizony meg is néztek.

* A hőmérőt a Celsius fokokat nevezték el róla.

** Linné világhírű növénytudós volt.

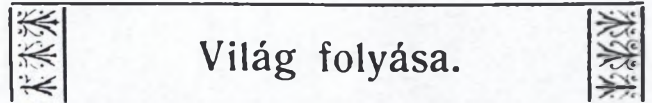
Utunkba akadt egy középiskola is, amelyet belülről is megtekintettünk. Szép a játszótér, nagy a tornaterme. A tantermek aránylag kicsinyek, mert az egy-egy osztályba felvehető tanulók száma is csekély a miénkhez viszonyítva. A térképekről és tankönyvekről azt is megállapíthattam, hogy a váci diákok többet tudnak Svédországról, mint az upszalaiak Magyarországról.

Innen aztán elindultunk utunk utolsó céljához, az új botanikus kerthez. Vakációs itt a hangulat. Tantermek, gyűjtemények zárva. A kertben sétálva, megtaláljuk a főkertészt, aki Amerikát járt, németül és angolul tudó intelligens ember. Készségesen mutogatja kíváncsáink tárgyait. Szinte meg van hatva, mikor csokrunkat a szobor alapzatához tesszük. Az alapzaton a következő szavak olvashatók:

Carolo A. Linné
inventus academica Upsalensis
anno 1882.

A főkertész végigvezet a gondozott és szaktudással rendszerez botanikus kerten, minden érdeklődésünkre készségesen válaszol. Megmutatja az egyetem professzorának, Sernandernek lakosztályát. Elmondja, hogy a professzor úr bizonyára sajnálni fogja, hogy velünk nem beszélhetett. Azzal váltunk el, hogy a professzor úrnak, ha haza jön, meg fogja mondani, hogy két magyar tudós járt itt. Ráhagytuk!

Igy lettünk mi tudósok — Svédországban.

Világ folyása.

A kormányzó karácsonyi amnesztiája. A kormányzó a karácsonyi ünnepek alkalmából számos elítélt kegyelemben részesített, másokkal szemben pedig pertörlés útján gyakorolt közkegyelmi ténny. A karácsonyi amnesztia tulajdonképpen nem más, mint annak az évente megnyilvánuló ténynek a megisméllése, hogy az államfő jómagaviseletű raboknak elengedi a hátralékos büntetést.

Petőfi születésnapja. Hagyományos hűséggel és lelkesedéssel hódolt Kiskőrös városa Szilveszter estéjén nagy fia halhatatlan emlékezetének. Évről-évre ezen a napon, Petőfi Sándor születése napján zarándokol el a szülőváros apraja-nagyja a legendás „bölcső”-höz, amelynek ölen száznyolc évvel ezelőtt született Petőfi. Mint minden ilyen alkalommal, most is tömegesen érkeztek a zarándokok Kiskőrösre, hogy tanui lehessenek a szülőváros lélekemelően szép és megható ünnepeinek. Reggeltől estig tartott a búcsújárás Petőfi kis szülőhájkához, de sokan keresték fel a költő megkoszorúzott szobrait és Petőfi dajkájának sírját is az evangélikus temetőben. Este kilenc óraker a Petőfi Olvasó Egylet és a Petőfi Irodalmi Kör rendeztek magas színvonalú hazafias emlékünnepet az Olvasó Egylet dísztermében. Éjfélkor a város lakossága lampionok alatt Petőfi szülőházához vonult, ahol a társadalmi egyesületek tartották meg szokásos nagyszabású emlékünnepeket a szabad ég alatt.

Éhség és nyomorúság pokla Szovjetföldön. Londonból jelentik: C. J. Ketchum, a Daily Express kiküldött tudósítója, hosszabb cikkben vázolja a Szovjet-Oroszországban uralkodó állapotokat. A tudósítás szerint az egész 140 millió főnyi lakosság élelmezés és ruhaellátás tekintetében a legszűkebb személyi adagokra van szorítva.

A nagy éhínség óta nem dühöngött ilyen rettenetes nyomorúság Oroszországban. A lakosságot hét élmezési osztályba sorozták. A legnagyobb adagokat az első három osztály kapja, amelyben a testi munkások és családtagjaik tartoznak. A következő két osztály, a szellemi munkások és családtagjaik kisebb adagokat kapnak. A hatodik osztályba tartoznak a 14 éven aluli gyermekek, akiknek az az előjoguk van, hogy egy korty tejet és minden második nap egy tojást kapnak. A hetedik osztály, az úgynevezett burzsoázia, egyáltalán nem kap élelmiszerjegyeket és boldogok, ha egy kis lóhúshoz hozzájuthatnak.

Az élmezés főképpen fekete kenyérből áll; még az első osztálybeliek is nagy ritkán jutnak ki húshoz, vagy margarinhoz s az adagok többnyire csak éppen az éhhaláltól való megmenekülésre elegendők. A szabadforgalomban egy 1/2 kg vaj ára kb. 30 pengő, egy darab szappan 10 pengő, egy tojás 1 pengő és egy 1 kg hús 10 pengő. Ruházati cikkeket ugyancsak jegyek ellenében adnak a hét négy napján, amikor azután a legelkeseredettebb tülekedés folyik a legőcskébb darabokért. A szabadforgalomban egy pár közönséges cipő ára 130 pengő. A közlekedési probléma ugyancsak súlyos. Háború előtt Moszkvában 29.000 bérkocsi járt; számuk ma 1200-ra olvadt le, de ezeket a hivatalok állandóan maguknak rekvirálják. Mindezzel szemben a szovjethatóságok néhány épülő nagy gyárra mutatnak rá s azt hangoztatják, hogy a haladást a legsúlyosabb szenvedés árán kell megváltani.

Meghalt Joffre marsall. Párizsból jelentik: Január 3-án több napi haláltusa után meghalt Joffre marsall, aki a marnei csatában aratott győzelmével eldöntötte a világháború sorsát. A világháború kitörésekor a németek rávetették magukat Belgiumra és Franciaországra s egy hatalmas nagy rohammal akarták kivívni a végső győzelmet. Joffre francia fővezér szintén offenzívát kezdett, de ezt a németeknek rettenetes erejű támadása egész Párizsig visszavetette. Joffre a német túlerő elől a kellő időben visszavonta a francia hadsereget, hogy Párizs erődítményeire támaszkodva, új operációt kezdhessen. A kormány Bordeauxba menekült s a francia hazafiak felett összecsaptak a kétségbeesés hullámai. Képzeliük el, ha Párizs a németek kezébe kerül, ha Franciaországon végigvonultak volna a német seregek, mennyivel másképpen történik minden, mint történt! De egyrészt a németek északi szárnyát megállította s lassan visszahajlította az angol hadsereg, másrészt Joffre Párizs előtt, a marnei csatában megverte a németeket s ezzel megmentette Párizst, Galliéni tábornok a balszárnyon kezdett offenzívájával támogatva. Ez a diadal juttatta lélekzetvételhez Franciaországot, ez volt az első fellélegzés a németek irtóztató élanja után s ez adott időt és esélyt a francia front rendbehozására és megerősítésére. 1915-ben és 1916-ban Joffre irányította továbbra is a francia hadműveleteket és a Galliéni tábornok befolyása alatt álló kormányal szemben fenntartotta magának a szabad kezét. De a három hónapig tartó Somme melletti csata a nagy veszteségek dacára eredménytelenül végződött s ezért 1916 decemberében Joffre átadta helyét Nivelle-nek. Joffre a Comite de Guerre technikai tanácsadója és a szövetségesek legfelső haditanácsának elnöke lett. Együttel Franciaország marsalljává nevezték ki, — ő volt az első tábornok, aki a köztársaság fennállása óta ezt a címet kapta.

Joseph Césaire Joffre egy kádár fia volt, tehát egész szegény sorból küzdötte fel magát magas polcra. 1852

január 12-én született Rivesaltes-ban, a keleti Pyreneusok egy borterme falujában. Mint hadnagy vett részt az 1870—71-iki háborúban s mint zászlóaljparancsnok Párizs védelmében. Azután különböző gyarmatokon működött, Formosán, Tonkingban, Szudanban, 1894-ben Timbukuban, a fellázadt tuarégek ellen ő vezette azt a csapatot, mely a körülzárt franciákat felszabadította. Politikával alig foglalkozott. A szenátusban sohasem beszélt. Igen hallgatag ember volt. Még Clemenceauval se tűzött össze soha. Katonái nagyon szerették. Utoljára 1919 július 14-én jelent meg csapatai élén.

Egy baromfifarm (baromfi-telep) félmillió tyúkkal. A világ egyik legnagyobb állattenyésztő farmja bizonyára a Miller-féle telep Észak-Amerikában, amely Los Angeles-től, a filmvárostól mintegy száz kilométernyire terül el. Ennek méreteiről fogalmat adhat, hogy a birtokon 24.000 szarvasmarha van, 80.000 tyúk és 63.000 sertés. A birtok arról is nevezetes, hogy van egy narancstermő ligete, amely 12.000 hold. De nem az óriási számok adják a Miller-féle farm főérdekességét, hanem amint a „Földgömb”, című folyóirat ismerteti, az a körülmény teszi a birtokot az egész világon páratlanlanná, hogy az állatokat gépek tenyésztik. Minden gazdasági munkát, a takarmány elosztásától a kertek trágyázásáig gépek végzik, emberi munkaerőt csak a gépek kezelésére alkalmaznak. Ugyancsak Kaliforniában van egy baromfi-telep, amelyen 500.000 tyúkot tartanak. Sokkal kisebb számokkal dolgozik, de meglepőbb a John Smith baromfigadása, amely csak 10.000 tyúkot tart, de ezt egyetlen négyemeletes newyorki házban tartja és az állattenyésztés napi munkáját olyan tökéletes gépekkel végzi, hogy ezek kezeléséhez egyetlen ember kell csak: John Smith a tulajdonos maga.

De hogy Kaliforniába térjünk vissza, itt fekszik Petaluma, amelyet a tyúkok városának szokás nevezni, mert ebben csak baromfitenyésztők laknak. Petaluma lakosainak száma 80.000, tyúkjainak száma négy millió. Óriási tyúkvágóhid van a városban. A tenyésztők ide adják be azokat a tyúkokat, amelyek nem bizonyulnak jó tojóknak. A vágóhid két hétig hízalja a tyúkokat, hogy a standard súlyt elérjék, aztán öli le őket. Amely tyúk nem hízik a kellő tempóban, azt visszaadják gazdájának.

A szárnyashús exportálását ugyanis maga a vágóhid végzi. Nem csekély telep a Wocker és Gordon tejgazdasága sem, amely New-York melletti területén 24.000 tehent tart. Ezeket a teheneket mindennap megfürdetik, forró gőzön vezetik keresztül. A fejést villamos gép végzi.

Azok a tudósok, akik mefigyelik a gépek idegesítő és szervezetet leromboló hatását, megvannak róla győződve, hogy a pusztán gépek segítségével tenyésztett és kezelt állatok előbb-utóbb el fognak csenevésznedni s minőségük romlani fog.

Ezer munkanélküli jut munkához Kispesten. Kispest város tanácsa elhatározta, hogy a külföldi kölcsönt a város csatornázására fordítja s ugyanakkor hozzálátnak a gázhálózat kiépítéséhez, valamint a postapalota felépítéséhez. Ez a nagy munka több mint ezer kispesti munkanélkülit fog kenyérhez juttatni.

Új húszpengősök. A húszpengős bankjegyeket november 20-tól kezdődően 1931 május 31-ig fokozatosan bevonják a forgalomból. Ezután a határidő után már csak a Magyar Nemzeti Bank intézetei váltják majd be a húszpengősöket. Az új húszpengős bankjegyek kibocsátását november 20-án kezdi meg a Nemzeti Bank.

Az új bankjegy 165 milliméter hosszú és 85 milliméter széles lesz. Alapszíne fehér, keresztben reliefszerű függőleges sűrű vonalak, hosszában vízszintesen haladó barnászöld hullámvonalak díszítik, amelynek találkozását mindenütt ismétlődő huszas számjegy övezi. A bankjegy bal oldalán a koronás magyar címer és a huszas szám, középen a huszas szám, ez alatt a bankjegy szövege. A jobb oldalon széles keretben Kossuth Lajos arcképe. A bankjegy hátsó oldalán a barnászöld és a fekete vonalak rajza az első oldalaéhoz hasonló.

Északamerikai Egyesült Államok új követe Budapesten. Roosevelt Miklós, az Egyesült Államok új budapesti követe vasárnap este megérkezett a magyar fővárosba. Roosevelt alapos ismerője Magyarországnak; történelmünknek talán legkeservesebb idejében töltött itt hosszú heteket és dacára annak, hogy egy szomorú, széttűzött országot ismert meg, meleg baráti érzéseket őrzött meg irántunk. Magyarországi iránti vonzalmának és érdeklődésének már kinevezése óta is több rokonszenves hangú nyilatkozatban adott kifejezést.

A szigorú telek rettenetes pusztítást visznek végbe a hasznos madarak között. Erről a pusztításról némi fogalmat nyújthat Leege nevű német megfigyelő beszámolója, aki 1929 márciusának végén bejárta az Északi tenger partvidékét és két kilométernyi útvonalon 555 madárhullát számlált meg. Az elhullott madarak harmincnégy különböző madárfajhoz tartoztak és a hidegtől és éhségtől pusztultak el. Leege megfigyelése alapján kiszámította, hogy az elmúlt télen egyedül Németországban több millió madár pusztult el és a beállott hiány pótlása még évekig eltarthat. Ebből az egyetlen adatból is látszik, hogy a madárvédelem szempontjából milyen fontos a madarak téli etetése.

A méhek ízérzékre vonatkozó vizsgálatok szerint a méhek az emberhez hasonlóan négyféle alapízt: az édes, keserű, savanyú és sós ízt tudnak megkülönböztetni, ami arra mutat, hogy ízérzékük is az emberekéhez hasonló módon működik.

Szójegyzék:

H

habar, -t
habár
háborít, -ott, -sad v. -sd
háborodott, -at
had, -at
hadd! (am: hagyd); hadd-el-hadd
hadonáz, -ott (nem: hadonász!)
hagyján
hajít, -ott, -sad v. -sd
hajlott, -at
hajtsad v. hajtsd
hajtat, -ott (nem: hajttat!)
hal, -at (főnév)
hal, -t (ige)
hál, -t
halál, -t
hálul, -t
hálás, -t (főnév)
hálus, -at (melléknév)
halhatatlan (nem: hallhatatlan!)
hall, -ott, halljad v. halld
hallatlan, -t
hallgat, -ott
hallgatódz-ik, -ott, -zon v. -zék
hallhatatlan (am: nem hallható)
halott, -at
halloít (a hall ige multideje)
hályog, -ot
hamisság, -ot
hangsúly, -t
hangz-ik, -ott, hangozzon v.
hangozzék

hant, -ot
hánt, -ott
hanyatlik, hanyatlott
hanyatthomlok
haragszik (nem: harakszik!)
harkály, -t
hasadt, -at
hasonlókép, hasonlóképpen
hat, hatott (ige)
hat, hatot (számnév)
hatalmasság, -ot
hatálytalanít, -ott, -sad v. -sd
hátrább
hatyú, -t
házasság, -ot
helyel-közzel
hely, -et
helyesbit, -ett, -sed v. -sd
helyett, helyettem
helyettesít, -ett, -sed v. -sd
helység, -et
helytáll
helyzet
hesseget, -ett, hessegedesd v.
hesseged
hevesség, -et
hiába (nem: hijába!)
hibban, -t
higany, -t (nem: higgany!)
higadt, -at
higgyed, higgyen (nem: higgyen!)
himnusz (nem: himnus!)
hirhedt, -et

hiszekegy, -et
hit, -et
hitl, hittem (hisz igéből)
hitt, hittam (hív igéből)
hízott, -at
hogyhá; hogyhogy?
holló, -t
holott
hólyag, -ot
hólyagz-ik, -ott, hólyagozzon v.
hólyagozzék
homály, -t; homályosság
honnán? honnét?
honosság, -ot
hord, -ott, hordjad v. hordd
hordó, -t
hosszabb
hosszadalmasság, -ot
hosszúkas, -at
hozzáilló, hozzávaló
hozsánna
hökken, -t
hömpölyög, hömpölygött
hull, -ott
hulla, -át
hullám, -ot
hullat, -ott, hullassad v. hullasd
hússzor, hússzorosan
húszadszor
hüllő, -t
hülye, -ét
hüvely, -t
hüvösség, -et

Szerkesztői üzenetek.

Mult számunkban közölt szerkesztői üzenetet nem „B. R. Vác” hanem „B. A. Vác” részére küldtük.

Felölös szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE

Budapest, V., Markó-utca 16., III. emelet 28. ajtó.

Nyomatott a váci kir. orsz. fegyintézet könyvnyomdájában.